

ZACHOWEK

UPRAWNIENI, OBLICZANIE, WYDZIEDZICZENIE

stan prawny 14 września 2023 r.

Anna Maliszewska

Zachowek

Spisanie testamentu nie powoduje automatycznie, że pominięte w nim rozrzućna żona czy wyrodne dziecko nie uzyskują żadnych korzyści finansowych po śmierci spadkodawcy. W świetle prawa może im przysługiwać zachowek, a więc prawo do żądania określonej sumy pieniędzy od spadkobierców. Jest to pewnego rodzaju rekompensata i forma ochrony interesów majątkowych najbliższych członków rodziny, którzy nie zostali uwzględnieni w testamencie. Jak wskazał Sąd Apelacyjny w Warszawie w wyroku z 20 grudnia 2016 r. (sygn. akt VI Aca 1384/15), instytucja zachowku służy ochronie interesów majątkowych najbliższych członków rodziny spadkodawcy wymienionych w art. 991 § 1 k.c. przez zapewnienie im – niezależnie od woli spadkodawcy, a nawet wbrew niej – roszczenia pieniężnego odpowiadającego określonemu w powołanym przepisie ułamkowi wartości ich udziału w spadku, który przypadałby im przy dziedziczeniu ustawowym.

Uprawnieni do zachowku

Zachowek należy się małżonkowi testatora, jego zstępny (dzieciom, wnukom itd.) oraz rodzicom. Przysługuje on jedynie w sytuacji, gdyby byli oni powołani do spadku z ustawy. Tak więc prawo do zachowku mają jedynie: małżonek, zstępni, rodzice, którzy otrzymaliby spadek, gdyby zmarły nie pozostawił po sobie testamentu. Jeżeli żyje małżonek spadkodawcy i jego dzieci, spadku (i tym samym zachowku) nie mogliby otrzymać rodzice. Jeżeli z kolei zmarły nie pozostawił po sobie dzieci, to dziedziczyliby po nim małżonek i rodzice. W żadnym wypadku zachowek nie należy się innym grupom osób powołanych do spadku z ustawy w dalszej kolejności, np. rodzeństwu, dziadkom, gminie.

Wysokość świadczenia

Wysokość zachowku wynosi co do zasady 1/2 udziału spadkowego, który przypada

*Dalsza część książki dostępna w wersji
pełnej.*

